

“Pater Paolo Dall'Oglio's droom van een verzoend Syrië is gerealiseerd”.

Zus Francesca: 'Eindelijk kunnen mensen woorden geven aan een project: mijn broer is een soort mythe voor hen, maar zijn leven is ook een waarheid'.

Foto's met een portret van pater Paolo Dall'Oglio opgeheven in het centrum van Damascus. Zijn naam wordt gescandeerd, samen met die van andere illustere “vermisten” van het Assad regime, tijdens de begrafenis van Mazen al-Hamadeh, de gekende politieke dissident die dood werd aangetroffen in de “slachthuisgevangenis” van Sednaya. Een volksmanifestatie van genegenheid en de erkenning voor de Italiaanse jezuïet - ontvoerd in Raqqa op 29 juli 2013 - als één van de morele vaders van het nieuwe Syrië. Hieronder een interview met zijn zus Francesca Dall'Oglio.

Een spontane volkserkenning van pater Paolo Dall'Oglio als één van de “morele vaders” van het verzet tegen Assad. Dit was de betekenis van de optocht in Damascus voor de begrafenis van Mazen al-Hamadeh. Veel foto's herinnerden aan de Italiaanse jezuïet.

Francesca Dall'Oglio, hoe voelt het om foto's van je broer in een processie in het centrum van Damascus te zien?

Het is ontroerend, vooral tegenover de totale stilte over zijn lot. Voor ten minste een deel van het Syrische volk is Paolo belangrijk. Ze begrepen hoeveel hij deed om Syrië te verzoenen, om een grondwet goed te keuren die rekening hield met mensenrechten. Hij was bereid hiervoor zijn leven te geven. Dit alles is erg mooi. De processie is geen op zichzelf staand teken: een dissident, nog steeds in Syrië, vertelde me dat het web en vooral Facebook overspoeld wordt met berichten waarin naar Paolo wordt gevraagd. Ze zeggen: “Paolo waar ben je?”, “Paolo kom naar buiten”. Het is ontroerend! Berichten niet alleen van moslims, maar ook van christenen die geen band hebben met Mar Musa. Het is alsof de Syriërs nu eindelijk uitdrukking kunnen geven aan een eigen project: Paolo vertegenwoordigt een soort mythe, maar zijn leven is ook een waarheid.

Onverwachte bevrijdingen vonden de afgelopen dagen plaats. Zijn er nieuwe tekenen over Vader Paolo?

Er is geen nieuws dat hij gevonden werd. Maar mensen van wie we het bestaan niet meer wisten, komen levend uit die gevangenissen. Een Libanese man kwam na 45 jaar levend uit de gevangenis van Assad. Aan de familie was verteld dat hij dood was. Dat is slechts een fractie van het geweld van het regime, louter wat betreft de informatie die aan de families van ontvoerden werd gegeven.

De val van Assad zet de tragedie van de Syrische 'vermisten' in de schijnwerpers. Welke verantwoordelijkheden komen naar voren? Hoe kan er recht worden gedaan zonder een verlangen naar wraak?

We moeten – zou Paolo zeggen - een weg inslaan van verzoening met een heel lang tijdsbestek. De 'vermisten' zijn dissidenten die in de val van het Assad-regime terecht zijn gekomen, maar een groot aantal mensen is ook tijdens de jaren van ISIS in het noorden verdwenen. Het is belangrijk dat we verzoening tot stand brengen. Ik denk dat de vorming van een grondwettelijke staat met erkenning van de rechten van elke gemeenschap een manier is om dit proces te starten. Ik weet niet of het mogelijk is, maar er is hoop.

Paolo Dall'Oglio, als student bij de Jezuiten, ging naar Beiroet om 'zichzelf Arabier te maken' en werd daarna hartstochtelijk Syriër. Francesca Dall'Oglio, wat is zijn belangrijkste nalatenschap voor het nieuwe Syrië?

Dat dialoog altijd mogelijk is, en met iedereen. Dialoog begint bij de erkenning van de ander. De dialoog met moslims droeg Paolo vanaf het begin in het hart. Het volstaat om het laatste interview te herlezen dat Paolo in Raqqa gaf, de dag voor hij werd ontvoerd. Hij roept er alle Syriërs op zich te engageren opdat hun land een weg van herontdekking van harmonie te midden van diversiteit kan zijn. Ik denk ook aan de Koerden, die zich hebben geëngageerd door Isis te bestrijden en die door Turkije worden bestreden.

Er is nog een heel, heel lange weg te gaan. De nalatenschap van Paolo is dat er een weg kan worden ingeslagen. Ik moet denken aan wat de paus zei in de verklaring van Abu Dhabi: er moet een inclusief burgerschap komen. We moeten de beschermingsmechanismen achter ons laten waarbij we in ruil voor onderwerping aan de logica van het regime, bescherming krijgen. Nu is er bescherming voor burgers, die allen tot één gemeenschap behoren. Ik geloof dat dit de boodschap van Paolo is.